

No es pot parlar del Brogit sense esmentar en Masats

El naixement del periòdic local marca el punt de partida de l'etapa periodística del Joan, que de manera autodidacta, s'ha convertit en un gran historiador del nostre poble

Montserrat Enrich

Érem a l'entrada de l'hivern del 79. En el local reduït i fred de l'antic sindicat de Pagesos, amb la sola companyia d'una taula, unes poques cadires i una estufa que s'agraïa. Ens reuníem sis persones amb el ferm propòsit de crear un periòdic local. Només l'entusiasme i l'esperit d'altruisme podien conduir a bon termini aquesta ambiciosa empresa, iniciada amb una gran inexperiència i manca de mitjans econòmics, però recolzada amb molt bona voluntat.

Calia llençar-se al buit i anar agafant l'equipatge pel camí. Vist des d'ara, era quasi com un suïcidi, però 37 anys enrere, sortosament, corrien uns altres vents i tots érem més joves. L'ambient social i polític era altament motivador i convidava a fer coses per millorar i enriquir la nostra societat, la nostra llengua i el nostre país, tan empobrit culturalment després de quaranta anys de dictadura.

En Joan Masats va ser una d'aquestes persones inquietes que creia en la necessitat de crear un vehicle de comunicació per informar, divulgar la nostra història local (perquè no en sabíem res) i contribuir també a la normalització de la nostra llengua. Ell tenia molts factors a favor que garan-

tien, ja de bell antuvi, uns continguts rics i interessants per al nou periòdic, degut al seu arrelament al poble i el coneixement que en tenia per raó de les seva vida laboral i social.

De periodista afeccionat a historiador autodidacta

Des de l'any 80 ençà, en Masats ha estat l'ànima d'El Brogit, el seu puntal, el coordinador, el repartidor, i en alguna ocasió d'hores baixes, el redactor solitari. Llevat dels últims 10 anys aproximadament, en que per raons obvies de salut ha hagut de deixar de col·laborar, ell sempre ha estat al peu del canó. Quasi mitja vida fent Brogit, fent d'historiador. Els que hem treballat -i après- al seu costat, hem pogut veure la seva evolució: com l'afecció, ben conreada i alimentada, esdevé una professió.

L'obligació de cada mes i el compromís d'omplir el nostre periòdic van crear un perfil professional i de mica en mica el van convertir en un expert en tot allò que feia referència al nostre municipi. I com autodidacta, el mètode que va fer servir per tractar els temes, és el de treballar l'origen quotidià de les coses, desgranant tot el que ell veia o havia vist, i analitzant-ho, buscant les arrels, les implicacions i les interrelacions amb tot plegat.

Allò que va començar com un repte, com una gosadia periodística, ha acabat sent una fruita madura i sucosa, es-tretament vinculada a la vida del Joan Masats, fins el punt que se li va quedar petita i estreta. Li calia quelcom més per il·lustrar la nostra realitat, per divulgar els seus amplis coneixements i també un esquema bàsic sobre el qual treballar, una plantilla. Fruit d'aquesta inquietud, el Joan va crear l'any 1981 l'AUCA DE CASTELLBELL I EL VILAR, avui injustament oblidada però que des d'aquí reclamem com una cosa de gran actualitat.

La primera pedra per desgranar la història local: l'Auca

L'Auca és un mosaic i un resum perfecte de la història de Castellbell i el Vilar, on el Joan va saber integrar els barris, tots els tipus de gent i tures que hi conviuen, les tradicions, les festes i els personatges populars i singularitats històriques. Ajustar en la diversitat, cosa gens fàcil i necessària. L'Auca és doncs un barreig on tothom s'hi pugui sentir ludit o identificat, mai passa de moda i sempre és actual. La intenció de Joan Masats era aconseguir un element de cohesió en un poble de població formada per gent d'orígens diversos.

Però també l'Auca d'en Masats

Aque

BAR-RESTAURANT
el caliu
 MENJARS CASOLANS - MENU DIARI
 CARNS A LA BRASA
 La Bauma, 2-4 Tel. 938 282 353
 CASTELLBELL I EL VILAR

TAXI
JOSEP M.
 Claret Borrell
 CASTELLBELL I EL VILAR
 jmcclaret@telefonica.net
628 589 341

tenia ser el fonament d'un gran edifici: la col·lecció de "L'Auca Comentada", ja que cada estampa dóna peu a la creació i recreació històrica d'un llibre. I així fou com en Masats va començar a escriure diversos llibres, que es corresponien amb diferents temes de l'Auca. Una obra que no s'ha acabat i que tot-hom està convidat a seguir.

Els seus llibres

Una de les qualitats humanes que ha honorat en Masats és la seva generositat intel·lectual. Ell mai s'ha volgut quedar amb els coneixements i les coses per a si mateix, sinó que tot el que ha après, ha volgut compartir-ho i divulgar-ho, sia en les pàgines d'El Brogit o a través de les seves obres. El Brogit va editar tots els següents llibres del Joan:

El Cremallera der Montserrat (1982)

Segurament el seu llibre més conegut, escrit amb motiu del centenari d'aquest tren i del qual fins llavors se n'havia parlat molt poc, perquè les conseqüències del seu desastre final encara dolien i havien creat un mal record que tothom preferia oblidar.

És un llibre que es va convertir en un clàssic, en el primer llibre exhaustiu sobre el Cremallera que es fa ver des de l'accident i que situava l'epicentre en el nostre poble, on hi havia l'estació de sortida. Se n'han fet diverses edicions i és un clàssic i un bàsic del tema.

El Pere del Gall

La gent senzilla, humil però rica d'esperit ha desvetllat sempre el respecte i admiració del Joan. La vida d'aquest remeier o curandero, que vivia al Vilar, ens acosta a la vida rural d'abans.

El senyor Escorsell

La gent fa història també en funció

Dinar de col·laboradors del Brogit. Any 1985

de la seva singularitat i entrega al demés, i això ho va copsar en Masats, quan va convèncer al fill del Sr. Escorsell, per escriure la vida del seu pare, el doctor Escorsell, com a metge del poble durant molts anys.

El Mansuet Boxó

Seguint amb la línia de perseguir personatges històrics, en Masats va lliurar una llarga i dura batalla amb en Mansuet, que se li resistia molt i molt i es feia fonedís, però finalment, la perseverança li va donar la victòria al Joan i va poder publicar la història i la llegenda d'aquest singular personatge que va viure al Baix Vilar.

Aquesta obra ha estat l'embrió d'una de les festes locals de més renom en els últims anys, la Festa dels Resistents, on entre d'altres coses, es recrea i s'escenifica el temps d'en Mansuet i els escenaris on va viure.

Una font de coneixement

Després del Mansuet en Joan ja s'havia guanyat l'admiració i el respecte com historiador local i no només a casa nostra, sinó en altres pobles del voltant i en diversos estaments. En

Masats ja era una persona de referència a Castellbell i el Vilar, un pou de consulta. Mentre va poder, es va preocupar molt també per ajudar i ensenyar a joves estudiants i futurs historiadors. La seva proposta d'omplir l'Auca segueix sent un projecte perfectament vigent i factible.

Fins que va poder, fins que els ànims li ho van permetre, cada mes, o cada dos, ell ens va anar fent quatre ratlles per omplir les planes del Brogit. I quan ja no podia, la seva il·lusió per rebre'l cada mes, el feia igualment participi. El Col·lectiu El Brogit, com entitat, el vam nomenar Director Honorífic ja fa uns anys, en senyal d'agraïment i admiració per la seva dedicació indiscutible a la nostra entitat.

Per tot plegat, podem afirmar rotundament que el Joan Masats ja estat un periodista local self-made, un historiador autodidacta i un entusiasta divulgador dels seus coneixements adquirits al llarg de la seva vida. De tot plegat ara tots ens en podem aprofitar i gaudir. Però no ens oblidem mai d'agrair-li-ho. I menys de tenir ben present el seu exemple.

Campanola
FOTOGRAFIA

Reportatges - Estudis - Publicitat, Disseny i impressió
Servei de copisteria - Muntatges Audiovisuals

Tel/Fax: 938341000 · fotoestudicampanola@gmail.com
www.facebook.com/fotoestudicampanola.campanola

[RE] tocs
solucions gràfiques
creatives

OFERTA
500 targetes de visita
25€

retocs.cat@gmail.com www.retocs.cat 647 728 353 / 93 834 1000